

Janneli Kurvits
sisearhitekt

Milline peaks olema koolilapse tuba, sellest rääkisime augusti Kodukirjas. Aga milline võiks olla tuba, kus laps veedab oma esimesed elukuud ja -aastad?

Fotod: Scanpix, IKEA, SXC

Tuba kõige väiksemale

Kõige rohkem vajavad lapsed enda ümber armastust ja turvatunnet. Õeldakse, et lapsed, kel seda kõike kuhjaga, arenevad kiiremini ja on suurena õnnelikumad.

Esimestel eluaastatel on lapse areng tohutu kiire. Vahel tundub, et iga päev on eelmisest täiesti erinev. Väikelapsed on uudishimulikud, õppimine on nende jaoks lõbus, terve elu on kui üks arendav mäng – üks avastus järgneb teisele. Vanemad saavad siinkohal lapse arengut toetada tema tegeledes, suheldes, last toetades ja innustades.

Lapsed ei vaja enese ümber palju asju, kallist mööblit ega trendikat kujundust. Pigem võiks lapse tuba planeerides enastki lapseks kujutleda ja mõelda, kuidas üks või teine asi mulle endale meeldiks ja mind tegutsema kannustaks.

Esimene voodi

Vastsündinu eluruumiks sobib esialgu suurepäraselt vanemate magamistuba. Seni, kuni laps vajab pidevat hooldust, on see ilmselt ka turvalisuse mõttes ema jaoks mugavaim lahendus. Traditsiooniline ja kõikvõimalikest hällidest praktilisem võrevoodi võiks olla reguleeritava põhjaga, mille esialgu saab tõsta kõrgemale ja kui laps end juba püsti ajama kipub, uuesti allapoole reguleerida. Ohutuse mõttes ei tohiks beebivoodis olla patju ega suuri karvaseid mänguasju, ebaturvaliseks peetakse ka pikkade nõõridega kinnitatavaid voodipehmeid. Lisaks võiksid voodil

olla lukustatavad rattad. Rohkete panipaikadega mähkimislaud võiks asuda võrevoodi lähedal.

Turvaline

Lastetuba kujundades tuleks esikohale seada turvalisus. Väikelaps pulbitseb energiat ja avastamisrõõmust. Kõike on vaja vaadata, katsuda ja suhu panna. Seetõttu on hästi oluline, et lapse toas, aga ka kodus tervikuna pöörataks tähelepanu sellele, et mööbel oleks piisavalt stabiilne ja püsiks kindlalt paigal ka siis, kui väike uudistaja

Oma toas peaks huvitav olema! Siia peaksid mahtuma mudilase lemmikleud ning ka natuke põrandapinda nendega mängimiseks.

Juba mõneaastase lapse toas on oma koht ka kallitel asjadel – olgu need siis kastanimunad, mere äärest leitud kivid või plastiliinist tehtud kujukesed.

end selle najal püsti ajab. Kõikvõimalikud riiulid ja laekakapid võiksid olla kindlalt seinte külge kinnitatud. Lapse raamatud, mänguasjad ja tegevusleud võiksid olla paigutatud nii, et laps saaks need kätte lihtsalt, ilma et peaks end liigselt kõrgustesse küünitama. Mööblinurgad peaksid olema kumerdatud. Tark on loobuda mööbliesemetest, kuhu on sisse lõigatud mitmes suuruses kujundeid ja avasid

**Palkmaja
ei pea
olema
tare-tareke!**

www.finnlamelli.ee

Imiku toas on omal kohal paljude panipaikadega mähkimislaud, mis säästab ema selga.

– lapse pea või sõrmed võivad sinna kinni jääda.

Väikelapsed eelistavad olla seal, kus täiskasvanudki, nende mängumaa on kõikjal. Seega peaks kriitiliselt üle vaatama kogu elamise. Mõistlik on panna ka ülejäänud tubade akendele kaitseriivid, jälgida, et akende all poleks esemeid, mille najal aknalauale ronida. Elektripistikutel peaksid olema katted, elektri kaablid oleks õige ära peita, treppidel peaksid olema lastekindlad väravad ja tulekolletel kaitsepiirded. Mõneks ajaks tuleks varjule tõsta need valgustid (põranda- ja laualambid), mida laps saab endale hõlpsasti kaela tõmmata.

Praktiline

Koos lapse kasvamisega on aeg-ajalt va- ja toas üht-teist muuta või sinna midagi li-

sada, tähelepanu tuleks pöörata ka praktilisusele. Lastetuba peaks olema kergelt hooldatav ja esemeid peaks olema mugav puhastada ja pesta. Näiteks värvitud seinu on kindlasti lihtsam ümber kujundada kui tapeedituid jne. Lisaks tasuks lastetoa jaoks valida looduslikud siseviimistlusmaterjalid.

Mis värvi?

Milliseid värvitoone eelistada? Lapsed oma temperamendilt hästi erinevad, seega tehke otsus oma lapse järgi. Millegipärast arvatakse sageli, et lastetoad peavad olema võimalikult erksad ja värvikirevad. Värvuspsühholoogia järgi pulbitseb väikelaps ise energiast – ehk tasuks siis värvilahenduste osas jätta talle hingamisruumi ja mitte kasutada suurtel pindadel

liiga agressiivseid kombinatsioone. Toa üldmulje ei tohiks olla liiga intensiivne. Ülienergilisele lapsele sobib kindlasti rahulikum keskkond. Mahedatoonilisele taustale on pealegi lihtne lisada aktsente värviliste patjade, kardinate jms näol. Unustada ei maksa, et omaette fooni moodustavad ka värvilised mänguasjad.

Rohkem rõõmu!

Lapse tuba on ideaalis kui loomingu- lise taimelava. Siin peaks ta tohtima ja võima tegeleda millega iganes – meisterdada, joonistada, voolida jne. Kindlasti võiks toas olla koht, kuhu saaks üles riputada lapse joonistusi või eksponeerida ta meisterdusi – see tekitab lapses tunde, et tema tehtu on miskit väärt.

Ka väikelapse toas on omal kohal kell – see õpetab varakult nägema elu ja aja seoseid ja aru saama päeva-öö rütmist ning aja vaheldumisest. Veel peaks toas olema tore, lapse kasvule vastav lauake mitme tooliga, kus on hea joonistada, rebida, savist voolida või hoopis pehmete mänguasjadega juttu vesta. Juba mõneastase lapse toas on oma koht ka kallitel asjadel – olgu need siis kastanimunad, mere äärest leitud kivid või plastiliinist omatehtud kujukesed.

Toa kujunduses on omal kohal suured pehmed padjad, kus on mõnus koos emmega muinasjutte või riimisalmikesi lugeda. Lastele meeldib mürada – toa põrandal võiks olla pehme vaip, mis ei kipu jalge alt ära libisema ja millel on hea niisa-

magi pikutada. Poisslapse toas on omal kohal ka autovaip. Käsitööhuvilised emmed võiksid oma lastele õmmelda tekstiilidest istmepatju, kaisuloomi, looma-lille-aplikatsioonidega voodikatteid ja kardinaid. Neid on tore niisama vaadata ja samas tekitavad isetehtud asjad mõnusa kodu- ja turvatunde.

Lapse voodit valides on tark mõtiskleda, millal te plaanite voodi välja vahetada. Võimalusi on mitu – ka mõnda beebivoodit on lapse suuremaks saades võimalik pikendada. Oluline on kindlasti kvaliteetne madrats.

Valgus

Lastetuppa sobib kombineeritud valgustus. Lisaks laevalgustile võiks toas olla seinavalgusti, mida on hea kasutada ka öölambina. Üks kahest võiks olla reostaadiga, et oleks võimalik reguleerida valgustugevust. Kui laps on haige, võib mõjuda rahustavalt ka öövalgus. Selline lamp annab ka emale võimaluse käia last vajadusel tasahilju öösel vaatamas, ilma magajat äratamata. Lastetoa valgusteid valides tuleb jällegi silmas pidada turvalisust. Nii lae- kui sein-, suurema lapse puhul ka põrandalambi kuppel peaks olema mittepu-runevast materjalist, seinavalgusti valgusallikas ei tohiks minna tulikuumaks, väikelaps ei tohiks kindlasti valgusallikale liigi pääseda.

Aknakatted

Lasteoaken võiks olla kaetud pimedava ruloo- või ribakardinaga, omal ko-

**Dr Reet Raukase
kommentaar**

Lastetuba sisustades ei tasuks seda mööbliesemetega üle koormata. Vähem mööblit ja rohkem avarust annab lapsele tegutsemisvabadust. Imik ja väikelaps, kes veel vanemate toas magab, võiks kasutada oma tuba vaid mängimiseks ning sel juhul on sinna vaja vaid mänguasjade panipaiku. Umbes kolmeaastaselt võiks laps olla küps oma tuppa kolima, siis võiks vahetada välja ka voodi. Tuleb meeles pidada, et laste uni võib olla rahutu ning vahetevahel kukuvad nad voodist välja. Narivoodi või lihtsalt maast kõrgemale tõstetud voodi peab olema kindlate, ohutust pakkuvate kõrgemate servadega. Kui voodi on tõstetud kõrgemale, saab laps

sellealust ruumi kasutada omaette olemiseks (tekib kujuteldav onn, loss, kodu vm). Lapse mängu toetamiseks võiks sellisel voodil olla erisuguste kardinate võimalus, kuid need peaksid olema pigem õhemast, õhku läbilaskvast materjalist. Kui toas viibib imik, kes püüab end roomamisasendist püsti tõmmata, ei tohiks tihedast materjalist kardinaid ulatuda põrandani, seda nii lapse kui ka kardinate heaolu silmas pidades.

Kui tuba jagavad mitu last, võiks neist igaühel olla oma ala. Alade eraldusjoon on enamasti mõtteline, kuid toa pererahva jaoks võib sel olla suur tähtsus (näiteks on tapeedimuster veidi erinev või sein värvitud teist värvi vm). Kui neil lastel on üks laud, peaks jälgima, et toolide kõrgused vastaksid laste kasvule (näiteks ühesugused reguleeritava kõrgusega või eri suurusega toolid).

Väikelapsed mängivad tavaliselt põrandal, soojustamiseks ja pehmemdamiseks on igati omal kohal naturaalsest materjalist vaip. Hea oleks, kui vaiba saaks põrandakülge kinnitada, et väikelapse jooksuhoog ei löpeks kukkumisega äralibisenud vaibal.

hal on paksud külgekardinad, millega on hea tekitada vajadusel ka südapäeval und soodustav mõnus keskkond. Ruloo- ja ribakardinate puhul tuleb tähelepanu pöörata pikkadele reguleerimisnööridele, et need ei saaks lapsele ohtlikuks. Võimalus on alati ka riba- või rulookardinatest üldse loobuda ja paigaldada pimendavad külgekardinad.

Kindlasti ei sobi väikelapse tuppa televiisor. Paljud lastesaated rikastavad lapse sõnavara, aga mõistlik on vaadata kindlaid saateid lapsega koos, vajadusel ühteist selgitada ja ka end kontrollida, et elutoas ei mängiks televiisor lihtsalt nüristava taustapildina.

Kui teil on lähedalt ruumi, võite kujundada kõikide võimalustega lastetoa. Riputada lakke toakiige, osta kogu maja voodite säästmiseks minibatuudi, paigaldada tuppa pisikese liumäe, millel saab liugu lasta iga ilmaga!

Lastetuba kujundades püüdke teha otuseid lapse vanusest lähtuvalt, valides tal eakohast mööblit ja mänguasju. Pidades eelkõige silmas esemete ohutust ja turvalisust. Ja kui tuba valmis, leidke aega lastega seal koos olla ja nende rõõmsatest ettevõtmistest osa saada. ■

**Palkmaja
ei pea
tuult läbi
laskma!**

www.finnlamelli.ee